

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

[Hamishah Humshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Be-reshit

Premsla, Yitsḥaḳ Itsaḳ ben Tsevi Hirsh

Ofenbach, 568 [1807 oder 1808]

‘א

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10084

אונד הָעַלְקָרֶשׁ שְׁאַפְתָּעַן, אֲוֹנֵד
לְאָנוֹ דִּיוֹעַן הָאָבָעַן וְזַדְ דִּיאָ
קָעַלְקָעַבְ אָוִיךְ דָּעַרְ עַרְדָּעַ
אָבְ גַּעַזְנְדָרְעַטְ, נַאֲדָרְעַ
וַיְנְדָלְוֹתְ :

יא (ח) רַאֲמָאָלְוַוְאָהָ אַוְיָ
דָּעַרְ בַּגְּאַנְגָּעַן עַרְדָּעַ
אַיְנְעַרְלִיאָ שְׁפַרְאָכָעַ, אֲוֹנֵד

בְּגַנְיָהָם וּמַאֲלָהָ נְפָרְדוֹ הַגְּנוֹיִם
בְּאַרְצֵן אַחֲרֵ הַמְּבוֹל : פ שְׁבִיעַ
אָהָ וַיְהִי כָּלִיְהָ אַרְצֵן
שְׁפָהָ אַחֲתָ וּדְבָרִים אַחֲרִים :
וַיְהִי
אַלְוֹ אַיְנְעַרְלִיאָ רַעַדְעַנוֹאַרְטָעַן :

רש' י

יא (א) זְמָן הַקּוֹדֶשׁ : לְפָנֵן הַקּוֹדֶשׁ : וְדָנְהָיָ
לְחָדִים . בְּלָגְנְגָנְהָהָ לְחָתָת וְחוּרְיוֹ
לְאָהָ כָּלְקָיְעָנוֹ צִוְּרָה לְאָהָתָת כְּעַלְיוֹנִים כְּעַלְלָה
לְרַקְיָעָנְגָעָהָ עַוְוָה מַלְקָמָה : דָּהָ וְלְיִקְדָּעַל
שְׁלָסָם . דָּהָ וְדָנְרָלִים הַקְדָּיסִים . הַמְּרוֹחָת לְהַלְּקָה
וְמְרָכָזָה :

בְּעַנְפְּנֵי הָזָן וּמַאֲלֵיָהָ אַיְתְּפָרְשָׂה עַטְמִיאָ
בְּאַרְעָא בְּתַרְ שְׁוֹפְנָא :
יא (ט) וְהָהָה כָּלִיְהָ אַרְגָּא . לִישָׁוֹן חָדָר
וְחָהָה וּמְשִׁלְלָה חָדָר : וְהָהָה

בא/or

יא (א) שְׁפָה אַחֲתָה, לְפָנֵן חָדָה, וּכְרוֹבָעָה, לְפָנֵן קְרוֹדָה : אַחֲחָה, עַיְינָה, כְּרָחָזָה
(ג', כ''), וְכְפָעָתָה תְּלִדְתָּה (כְּרָחָזָת כ''), דְקָדְוקָעָת אַחֲדָה וְאַחֲרִים,
וְקָדְוקָעָת יְלִמְתָּה אַחֲתָה וְאַחֲתָה כָּנְסָה, כִּי כָּהָ נְגָכָה וְנוֹנוֹת
אַחֲלָתָה חָדָה, וְוִסְפָּה קְתִיְהָ לְקָכָה וְוִסְפָּה הַמְּחָתָה, וְחָבָלָה כְּדָלָתָה
לְבָנְדָלָה לְדָכָר ב' חָוּתִיּוֹת דָּלָת וְתִי' יְחִידָה כְּיֻנְנָה הַרְבָּה לְלָתָה (צְמַחְלָל ח' ד' י' ט'), מְצַשְּׁוֹ
לְלָתָה לְדַעַת קְנִיתָה יְמָרְאָתָה, וְכַתְבָּה כָּרְדָה קְדָרָתָה וְכַמְכָלָל (ה' קְטָן דָּבָר כְּנָה
פ''), ח' לְבָנִי דַעַתָּתָה לְחָתָת נְזָהָה בְּפָנֵי עַטָּה וְלְחָנָזָה מְוֹלָת אַחֲדָה כִּי חָסָה מְוֹלָת
אַחֲחָה, וְעַזָּה חָמָת מְלָהָה (יְזָקָה ל' י' ס'), וְאַחֲתָה נְגָכָה,
חָכָלָה וְנוֹנוֹתָה חָדָה לְאָהָרָה וְיָוָנוֹן נְגָכָה כִּי כָּהָ נְגָכָה לְמְלָאָמָר
חָדָה כִּי כָּבֵד עַלְיָהָה לְמְלָאָמָר אַחֲתָה חָדָה, וְיָתָר כְּמָחָשָׁה וְעַבְדָּה לְמְפָכוֹי
מְחָלָה יְחִילָן עַכְלָה, וְכַתְבָּה שְׁדָה כְּיֻכְלָל (ס''), וְחָפְכָה סָכָס כָּתִי לְעָנוֹת, רָוָה לְמַוְרָה חָדָה
וְחָתָת עַכְלָה, חָמָס נְגַעַן חָלָן הַכָּבָל כִּי אַחֲתָה לְאַחֲתָה, וְזָנִיקָה חִינָּס וּוּלִיס עַל דָּכָר
שְׁיוֹחָד וְוּבָרָל כָּהָ כְּבָוָס עַש ה' אַהֲרָה יְהִידָה,
כִּי מְלָאָמָר כִּי אַחֲדָה בְּנָהָמָת, כִּי אַחֲדָה וְאַחֲדָה, הַכָּבָל
לְמַלְאָמָר יְפָתָח אַחֲדָה בְּאַגְּנָזָהָן הַיְחִילָה (סָלָוָה לְסָמִיכָה) וְלֹא כָּהָ מְלָאָמָר כְּחַדְדִּיעָה
לְמַלְאָמָר יְפָתָח אַחֲדָה בְּאַגְּנָזָהָן הַיְחִילָה (סָלָוָה לְסָמִיכָה) וְלֹא כָּהָ מְלָאָמָר
לְשָׁלָס עַל אַחֲדָה כָּהָ עַל אַחֲדָה, הַכָּבָל וְלִתְחָת לְמַלְאָמָר קְשִׁיפָה כָּהָ
כְּמִסְקָה טְעוּנִים כָּנָן לְסָכָפָה וְלִמְבָעוּנִים נְזָקָף, וְכָלִי סְמִוקָה טְעוּנִים כָּיִלְפָתָה
לְמַלְאָמָר כָּלְקָוָת כְּמִילָה, וְלֹא יְתָכַן לְכָל הָחָרָה כְּיֻלָּת אַחֲתָה, כָּהָ וְלֹתָת קְדָרָתָה
כָּהָ יְחִין, וְלֹתָת לְמַתְתָּה לְסָהָלָה כְּלָתִיּוֹת : וְהָנָס כְּפָעָתָה כְּרָחָזָת תְּחִתָּה עַזְעִיקָּר שְׁמָקָל כְּהָ
אַחֲדָה (כְּיִקְוָס אַחֲדָה עַל מְסָקָל נְגַבָּה שְׁבָתָה), וְכָל כְּפָתָח פְּתִיָּה תְּחִתָּה נְמָהָר (סָבָה
כְּלָדִיּוֹן סְמִיכָות), חָלוּ יְסָבָה סְפָתָח סָלָה לְמַקְוֹת עַזְזָה, וְלֹא כָּהָ
יְסִמְךָ לְחָלָת אַחֲתָה זִיכְרוֹן כָּנָס כָּלְקָתָת כְּמִיחָלָה, לְפָנֵן תְּדָעָה זָכָיָה וְכָנְבוֹר כְּמִרְקָבָה
הַדָּלָת, וְוּצְעִיטָה לְפָנֵן שְׁלָחָב עַבְנָמָה בְּחָותָה חָותָה חָותָה וְכָנְהָ קְסָרָה הַדָּלָת וְפַתְחָוּ הַדָּלָת
לְכוּרָתָה עַל לְפָנֵן נְגָכָה נְסָם עַל תְּשִׁנְתָּה תְּהִתְמִיקָה (יְלָכִיס ח' א' ט'), הָנָה כְּתָחָלָת
כָּהָ טְשִׁנְתָּה עַל מְסָקָל נְגַבָּה וְכָיִלְבָדָה לְהָיָה לְפָנֵן נְגָכָה קִישְׁרָתָה כְּיִשְׁרָתָה כְּיִשְׁרָתָה

כָּבָד

**ג וַיְהִי בָּנֶסֶעֶם מִקְדָּם וַיִּמְצֹא
בָּקָעָה בָּאָרֶץ שְׁנָعָר וַיִּשְׁבֹּו שָׁם:
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־דָּרְעָה הַכְּתָה
גָּלְבָנָה לִבְנִים וְגָשָׂרָה לְשִׁרְפָּה
וְתָהִי**

אונר ויא ברעננען : דיא צינעל

תרנגול אונקלום

(ב) וַהֲנוּ קְטִישְׁלָהּוּ בְּקָרְמִיתָא
וְאַשְׁכָחָה בְּקָשְׁתָא בְּאָרְעָא דְּכָל
וַיִּתְיַבְּחַנְוּ : (ג) וְאַבְרָהָם נָבָר לְחַבְרִיה
הָבָרְבָרִי לְבָנִין וְנִזְקְרָנוּ יְזָקְרָתָא
וְהָוֹת
כְּמוֹת עַמִּיכָם . כֹּל הַכָּלָן הַמִּמְגָה הַמִּלְמָדָה הַמִּלְאָכָה לוֹ לָעֵגָה
לוֹ לְמַחַז , הַגָּהָה קָוִיעָה , חָפָר לְיָלָד דְּלָעָג (וְהַזָּעָן חַמְלָרְלָעַלְעָג כָּלָה , וְהַלָּל חָמָעָן
בְּלָגְנָגָן : (ה) לְפָנִים . צָלָן אַכְנִיס בְּנָגָל סְכִילָה נָקָעה ; וְנִרְפָּה לְמָרָסָה . (ז) טַעַמְתָּה
בְּלָגְנִיס עַקְוִילִס שְׁוִילָבָן (כָּלָה דִּינְבָּן) זְוָרְמָיָה

ריש

(כ) אֶלְזַי וְיָא נָנוֹ פָּאוֹ דָעָר
כְּאָרְגָּנְגָּנִיטָע הַנְּנוּגָּנְגָּנְצָאָה
בָּעוֹן , פָּאָנְדָעָן וְיָא אַיְנָעָ עַבְנָע
אַיְם לְאָנְדָעָ שְׁנָעָה , אַוְנָר
בְּעֻזְעַמְעָן וִירָדָעָלְכָוָת :

(ג) רָא שְׁפָרְאָלָעָן וְיָא אַיְנָעָ
פָּוּם אַנְדָעָן , וְאַלְאָן ! וּוּרְ
וְאַלְלָעָן צִינְעָלָ שְׁטָרִיכָעָן ,

באור

כָּכָד עַל הַלְּזָוִן וְחַפְרָיו כְּלָחָד וְפַתְחוּ הַרְּיָה לְהַוּהָת עַל לְזָוִן נִקְנָה עַבְלָן , וְלִי "חָכָבָן"
אַחֲת לְפִנְכָה כְּגָזָר יָן חָזָד לְבָרָר , וְזָה עַיְקָר מְפָקָל וְלִבְנָן נַחַן קָרְבָּן כָּלִי דְּכָקָות ,
וְגַתְבָּה גַּכְבָּיקָה הַטְּעָס כְּתָחָחָזָה לְקָרְבָּן , וְזָוּ שְׁכָלָת לְהַתְּחָטָט פְּתָח תָּחָלָבָן ,
לְסָטָל , כִּי לָא יָכוֹת פְּתָח לְפָמִי חָות גָּרְבָּן" כְּקָשָׂוָה , וְזָוּ הַפָּקָד מִיחְלָת חָדָה , וְשָׁדָה
לִדְרָרִים בָּוָה , אַכְלָן חָלָן לְהַלְּדָץ פָּה : וְדָבָרִים אַחֲדִים , נִמְּפָזָשׁוּ כָּל כְּזָרוּ כִּי
גַּס גַּדְרָכִי הַלְּזָוִן לְאַיְהָ שְׁנִי כִּיְהָקָס כָּלָזָר גַּדְעָן גַּס . בָּלְזָוִן חָזָד יָצָבָן דְּרָכָיו
וְדָקְלָקָיו וְתָמְשָׁוְתָיו וְסָדוֹר דְּכָרְלִים כְּכָקְלִית הַמְּלָחָד וְלִיְקָלָה הַשְּׁקָדָס גַּזְיָנִי כְּהַלְּתָוֹת
עַד זְמָתָךְ וְזָה כְּמַעַט לָא יְכַיַּע אַנְפָיָן אַלְיָנָה לְחָתָט סָפָת לְאָבָי יְדִינָה חָלָתָה לֹאָס לְזָוִן
לְחָדָל הָאָס , וּבָן יְמַלְּגָשָׂס כָּלָה , וְלְרָחָבָן כָּתָב וְשָׁעָם דְּנָרִים לְחַדְיסָה גַּעַבָּד זִימָנָק
בָּכָל לְזָוִן דְּנָרִים זָלָה יְכַיַּס כָּל חָנָבָי הַלְּזָוִן וְכִיְשָׁס הַסְּדָרָן דְּנָרִים וְכִמְבָל כִּיְזָהָמָדִיס :
(ב) סָקוּדָם , כְּלָחָבָן פָּי' כִּי הָלָי הַלְּדָרָט בְּיוֹחָק יְסָה לְחוֹרָב כִּי הַס גַּזְוָלָק קְרוּדִים לְמָהָר
בְּנָהָגָר וְהָאָהָמָה נָמְלָטוּ אַלְחָן חַלְרָט (יְלָבִיס כְּבָ' טָלָם וְעַמְּיָן לְגַרְלָחָן) , וְנָחָגָר דְּרָדָתָה יוֹתָן
סָהָר נִתְּזָבָן כְּלָרָנָת הַס הָוָה וְתוֹלְדוֹתָיו וְכָלָדָר לְטָזָב נְמָשׁ אַלְגָּזָבָן כָּאָן
(הַלְּוָבָן) : וְיִמְצָאוּ , עַכְקָבָוּ יְקָוָס טָוב לְגַנְמָת וְדִינָה עַד עַמְנָחָן . זָהָת הַגְּנָשָׁה :
בְּקָעָה , יְיָקָוָס יְיָזָד כָּלִי הַרְּיָס כִּיְלָאָה וְהַרְּכָבִים לְבִנְקָעָה (סְפִי' ע' ד') , וְהַגָּה כִּיְלָאָה
כְּפָקָד הַרְּכָבִים : (ג) הַבָּהָה , זְרָעָוִיָּה , וְהַזָּה עַל שְׁקָל הַתָּהָי לִיְחָדָה סְפִתְחָה וְלַחֲלָה לְדָרְכָה
הַזָּה לְכָס עַמְּבָה (עַזְוֹלָה כְּבָ' יָזָה כְּבָ') , וְלְבִנְכָה כְּכִי הַמְּתָבָחָה (רִוָּת גְּ ' טָזָה) , וְמַעֲמָתָה זָלָה
שְׁתָמָנָה וְזָאָל עַל יְחִסְכָּתוֹ נָס לְדָבִי כָּשׁ כָּלָן סָבָה בְּלָגְנָה גָּבָן , כָּבָה בְּנָהָה לְבָנָה עַל
כָּבָה נְרָדָה , כָּבָה נְתָחָכָה (עַמְּתָה חָיְ ') , וְלְבִנְכָה הַגָּה נָלָחָן חָלָד (כְּרָחָאָת לְ ' חָיְ ')
יָזָה , וְחָנִי חָנִיד קָבָק הַגָּבָן כָּה יְתִי דְּרָכָה לְהַצְהָנָת וְהַתִּלְאָה יְתָהָנָה : הַפָּגָל הַס
הַנִּחְנָת כְּרָזָוָה עַל נִתְּנָת קְדָבָר וְהַוְנָתָה נְלָמָס זִירָה לְהַצְהָנָת כָּו , גָּלָט (הַעֲנָנָן ,
רִיקָן)

וְתַחֲרִי לְהָסֶם הַלְבָנָה לְאַבָּן
וְתַחֲמֹר הִיה לְהָסֶם לְחַמָּר :
וַיֹּאמְרוּ תְּבִרֵי נְבָנָה־לְלָנוּ
עִיר וּמְגַדֵּל וְרָאשׁוֹ בְּשָׁמִים
וּנְעִשָּׂה־לְלָנוּ שֵׁם פָּנָגְפּוּז עַל־
פָּגִי כְּלִידְרָז אַדָּז : ס הַרְדָּך
נְאַנְצָעַן עַרְדָּע צָרְשָׁטְרִיעַט וּוְעַרְדָּע : (ה) דָּעַר

תרנום אונקלוס

וְחוֹתָה לְהַזּוֹן לְכִינְחָא לְאַבָּגָא וּמִיְּנָרָא
סְפִּין . צָלָא יְמִין עַלְיִיט זָס מִיכָּה לְחַפְּנִימִי
הַוּה לְהַזּוֹן לְשִׁיעָ : (ו) וְאַסְרוֹה הַכָּבָד
מְלָחָן : (ה) וְיַדְהָ כ' דְּלָחוֹת . לְמַכְרֵךְ נַכְּךְ
נַבְּנֵי לְנַעַם קְרַתָּא וּמְגַדֵּל אַונְרִישָׁה מְפִתִּי
עַד צִית שְׁטָא וּמְעַבֵּד לְנָא שִׁים דְּלָטָא נַתְּפָרָע עַל אֲפִי כָּל אַרְעָא :
(ז) וְאַתְּגָלִי

בָּאוֹר

לְרִיכָּן , וּסְזָמָל מַעֲקָל כְּמוֹ וּמַוְנוֹן עַל הַזְּיוֹתָה צְוֹרָה הַלְּדָס הַתְּרֻעָה עַל הַעֲוֹתָה שָׁלָר יַיְנָתָל
לְבַשְׁוֹטָו , וְאַלְמָל כְּמוֹ חַלְקָה כְּדָבָר עַקְוָדָן (חַיְנְטָרְעַקְעִין) צְעַנְטָוּס קְרִילָה וְהַסְּתָוְלוּתָה
עַל חַזָּה דְּבָר , מַעֲתָה נְכָל מִיקָּס צְוָלָה כְּמוֹו . עַל הַהַנְּחָה שְׁרָחָזָה זָהָיָה כְּוָנָתָה קְדָמָל
וְנַתְּנִיכָּתוּ יוֹוֹת , לְסָם נַתְּנִיכָּתָה לְזָוָה דְּבָר גְּזָעִי מַלְאָה הַעֲמָתָה דְּבָר גְּלָתִי נַעֲמָי מַנְחָה לְזָוָה כְּפָלָה ,
יַתְּנִכָּה בְּטוֹהָרָה וְהַיָּין כְּיַעֲפָטוֹ , וְכַרְגָּס יַגְלָה שְׁפָשָׁל הַקְּרִילָה , וְסָחָרָה שְׁגָנִין ,
כְּשָׁוָה כְּבָי הַמְּטָמָתָה , הַטָּלָס עַלְלָס עַנְנָה , הַטָּלָס עַלְלָס (תְּהַלִּיס כְּט' ח') , וְהַולָּס כְּחַזָּל
יַוְרָה עַל הַזְּוֹהָרָה לְכָד , הַקְּרִילָה עַל מַזְקָנָה סְפוֹתָי , הַטָּוָה תְּוִי מַהָּה כִּי לְסָם קְרִילָה כְּלָכָל ,
וְהַעַד עַל וְסָסְמָחוֹתָו טָס לְמַעַשׂ עַס הַטְּכָקִיס חַזָּא יַדְבֵּר אַיִּסָּס , וְיַזְאָר
הַנָּה גְּלָבָנָה , וְלָזָן כְּלָדָס מַטָּס לְעַפְעָן , וְחוֹתָה לְסָם כְּמָן כְּשָׁוָה עַלְלָס תְּמִתָּה כְּיַיָּן
וְמַחְסָפָר , וּוּקָן כְּלָל מַלְתָּה קְרִילָה כְּמוֹ סָל לְבָבָס וּוֹעֵג (גְּרַדְעַת אַז' כ' ג') , סָל לְרַכְּבָן
(יְחוֹקָל י' מ' ג') , וּוּקָן כְּלָל הַלְּחַתָּה " קְרִילָה זָקוֹרִין (חַיְנְטָרְעַקְעִין) " כְּמַיְזָנָה
כְּמַסְפָּר , וְיַהְמָה (לִיכָּה!) עַסְמָיוֹן הַקְּרִילָה וְהַסְּתָוְלוּתָה בֵּין לִיחִיד בֵּין לְרַכְּבָס בֵּין לְזָוָה
בֵּין גְּלָבָנָה , וּוּקָן (וְיַסְעָ!) כְּחַזָּר יָהָיָה לְסָמִין הַקְּרִילָה כְּלָכָל לְמַעַן יַתְּנִהָה בְּרַכִּיס לְזָוָה
(וְעַטָּה) , וּוּקָן כְּלָל מַעֲקָס זָטוֹרָה מַלְתָּה קְנָה עַל שְׁעַנְצָה הַסָּבָבִי תְּוִרְגָּס בְּל' א' (וְהַלְּלָתָן!)
סָהָל עַנְנָן הַקְּרִילָה : וְזָה' , וְל' כְּתָב ח' ל' סָכָה , כְּוֹעֲנָה עַנְמָחָס כְּלָל הַנָּה פָּקָן הַזְּוּנָה
הַזָּה עַזְכָּנָי' עַנְקָן וְהַתְּנִרְסָס בְּעַלְחָקָה הַזָּה לְעַנְנָה הַזָּה לְמַזָּה , הַקָּה הַזָּה לְפָרְלִיל' יַזָּה כְּלָבָשׁ ,
וְסָהָל חַמְּלָעָלָעָר מַלְעָן הַזְּוּנָה , וְלַבְּכִיס פִּירָא' , טְוִילָה' כְּלָבָע' זָיְנָה (מִגְּלָטִי י' ז')
הַזָּה לְזָה' ז' נִינ' (ל') : נְלָבָנָה , מְנוּרָתָה בְּגָבִיס וְעַמָּבָד' דְּנָנָה כְּרִיכִי נִינ' י' ז' ס' סִיקְרָל
הַזָּה לְעַן נְקָנָה יְכָשׁוּנָה : לְאַבָּן , נְיַקְוָס אַבָּן : וְזַחְתָּר הַיְּהָם לְחַמָּר ,
כְּחַזְוָר פ' , טִיט מְנוּגָל עַפְרָה בְּמִס וְהַאֲרָה הַסְּתָוְלוּתָה שְׁעַנְגָּל אַסְל וְחַזְל בְּמִיס וְסָס לְמַעַן אַגְּבָנָה'
שְׁיָהָי זְוּדָמִי לְמַזְדָּה וְק' : לְהָס נְגָנָנָס הַקָּמָר נְמִקָּס פְּתָוחָה , (לְד' ק' נְמִרְיָס וְלָס' נְרָחָא') :
(ד) וְרָאשָׁו בְּשָׁמִים , נְעַל' וְהַקָּס נְגָנָה הַזְּוּיָה , (לְד' ק' נְגָרָתִיס זְהָה' ז' ז' : (ה) וְזַרְדָּה
הַזָּה , ט' מְאַתְּגָלִי ה' לְחַתְּפָרָעָה עַל שְׁכָנִי קְלָתָה #כְּעַבְנָן הַקְּרִילָה וְהַעַלְיָה' שְׁעַתִּיקָה לְקָרְבָּן
כְּדָיָהָס

אַזְמָנָה רְבָבָה אַלְמָלָה יְהָמָה הַעֲלָמָה בְּבָבָה הַפְּרָבָה גְּזָעָה

וְהַזֶּה לְרִאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־
הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנָו בְּנֵי הָאָרֶם:
וַיֹּאמֶר יְהוָה תִּן עַם אֶחָד

וְשֶׁפֶת

אונדר

עַזְבָּן אַיִן אִינְצִיגְנוּ-פָּאַלְקָן,

עוֹזְגָּעַ לַיְמָס וַיַּקְרְבָּא
אוֹם דֵּיא שְׂטָאָרֶט אָונְדָּרֶעֶן
סְהָרוּם פּוּ וְעַהָּעָן, וְעַלְלָעָעָן
דֵּיא מְעַנְשָׁעַנְקִינְדָּרֶעֶן עַרְעָן
כּוֹיָאָט דְּחָאָבָעָן: (ו) דָאָן
שְׁפָרָאָךְ דְּרָעָר עַוְוִינְעָן, טַן אַוִּיטָן
עַזְבָּן אַיִן אִינְצִיגְנוּ-פָּאַלְקָן,

תרגם אונקלוס

לֹא תִּפְרַעְא עַל עָזְבָּן קְרָתָא וּמִגְדָּלָא
דֵּיא בְּנֵזְבָּן אַנְשָׁא: (ו) וְאַטְרָה גַּי הָאָה
עַטְאָה חָדָר וְלִישָׁן
בְּאָזְבָּן שְׁבָפִיעָן טָוָה וּמְלָטָן קְאָטָל: (ו) קְנָס חָקָק כָּל טָוָה וְסַעְיָק צָעָס חָקָק
סְתָמָה

ראשי

פְּלַמְבָּן לְלָאָד לְלִינְיִיס סָלָמִי יְרִצְיוֹ הַגְּדָן עַד
צִילְלוֹ וְיִכְּנוֹ, נְאַדְרָה' תְּחַחְוָה: כְּנֵי הַלְּדָס
לְלָאָן כְּנֵי מִיּוֹ, סָמְלָא כְּנֵי חִוּדָרִיס וּגְמָלִיס, אַלְמָן
כְּנֵי הַלְּדָס כְּרָלְעָן זְכָפָה לְתָוָ' וּלְמָר הַלְּאָן'
לְזָאָר נְמַת עַמְּדִי, שָׁבָּה חָלָא כְּטָבָה לְמָרוֹד
בְּאָזְבָּן שְׁבָפִיעָן טָוָה וּמְלָטָן קְאָטָל: (ו) קְנָס חָקָק כָּל טָוָה וְסַעְיָק צָעָס חָקָק
סְתָמָה

בָּאָזָר

פְּרָעָמָס נְאָנוֹ לְסָן וְתוֹסְפָת כְּחָוָר קְנָת לְהַקְּלָעָן עַל הַקְּוֹלוֹן, שְׁנִין הַמְּשֻׁות הַלְּלָא וְזָעָן, מִ
כְּשִׁישָׁתָק הַנְּסָבָע מְוִיקְמָת נְבָנָה לְלָא מִקְוָס כְּנֵי הַמִּלְחָמָה, (חַרְמָג הַוְּסִינְגָּה גִּינְגְּרָגָן),
וְכְיִיעָתָק אַוְיָוקָס מְתַעַד לְלָא מִקְוָס נְבָנָה, יְהָוָה עַלְיָוָן צָעָלָה (הַרְיָף לוֹ קִיכְפּוֹ גִּינְגְּגָן), תְּחָבָ'
הַוְּאָלָט הַמְּשֻׁות כְּחָוָר לְגַדְוָת הַמְּעָלָה וְשָׁוָסָה הַמְּצָבָה, עַד זְמַתְמַתְמָתָה יוּבָלָת הַלְּחָטָה
וְמְלָרָגָת לְמַדְרָגָה נְרוּוָה וְפְתָחָתָה מִוְּנָה וְלָאָרְגָּעָן זְרָעָה (נוֹגָן) וְכַמְּתָחָתָה מְוּדָרָגָה
פְּחוּתָה לְמַעְלָה נְכַפְּדוֹת יְלָאָה עַלְיָוָן צָעָלָה, (גִּינְגְּנָן). תְּמִר הַסְּסָטָן צָעָלָה כָּרְגָּלָן
יְעָלָה עַבְּדָן וְנוֹ' וְסְתָמָה תְּלָד וְנוֹ' (דְּכָרִיס כְּחָ' מִן), וְלָאוֹר וְנְתַנְּךָ לְיְהָדָה עַלְיָוָן וְנוֹ'
(סָסָמָ), וְמָ�וָר וְגַלְגָּל תְּלָאָים חָתָל צָלָמָה (לְבָ' חָ' כְּטָ' כְּהָ'), וְפַלְגָּעָן חָזָל מְעָלָה
כְּקָאָט וְלָאָ טְוִידָן, וְהַבָּאָה הַסְּיָה נְעָמָה חָטָל עַל דִּידָּת הַעַיָּן וְפְנַתְמָתָה הַיְּתָכָלָן
אַל עֲנֵין כְּפָתָה מְחוּבוֹ בְּמַדְרָגָה, יְהָוָה עַלְיָוָן צָעָלָה (זָק שְׁרָחָנָן): וְכָתָר שִׁיטָּה לְחָצָט
לְחָקְקוֹפּוֹ שְׁבָן מְעוֹלָה וְנְכַבְּדָה יְהָוָה עַלְיָוָן צָעָלָה (זָק שְׁרָחָנָן): וְכָתָר שִׁיטָּה לְחָצָט
כְּנֵי הַלְּדָס נְמַתְמָתָה הַלְּדָרָה וְעַבְּלָת הַמִּקְיָה צְבִיךְ אַל כְּלִיזָס הַמְּכָבָדִים, שָׁבָּה חָמָר לְ
הַסְּסָטָן צָעָלָה צָלָן גַּלְגָּל חָלָעָן גַּרְדּוֹלָה וְקַרְתּוֹלוֹוֹתָה, וְהָאָלָעָה צָעָלָה וְצָבָבָעָה עַל סְלָטָן
כְּעֵנֵן הַמִּקְוָס כִּי סָס לְפִי חַיָּתָה הַמִּקְיָה וְמַגְדָּלָה וְסְכַתְמָוֹתָה, וְלָהָה הָאָל יְתַעֲלָה
לְהַחְנִיל מְחַכְּמָתָה וְלְהַכְּפִישׁ דָּרָעָה בְּלָל כְּנָאָתָהָס הַגְּלָל (עַכְיִינְגָּה חָלְלָה)
כָּל הַגְּנִיאָה לוֹ שְׁבָן הַבָּבִינָה גַּמְקָוָס הַכְּכָחָל גַּלְגָּל יְיִדָּה, וְסְמַתְקָוָתָה הַמְּמוֹתָה כִּתְיָלָן
כְּלִיזָס לוֹ סָור הַבָּבִינָה יְיִן הַיְּקָוָס יְקָרָל עַלְיָה, וְכָל יְיִדָּה וְעַלְיָה' סְתָמָנָה מְיֻחָסָה
הַכְּרוֹלָה יְתַעֲלָה הַכְּוֹנָה כָּס וְסְגָנָן זְכָרָט, גַּל זְהָסָת יְתָגָל יְסִיהָה לוֹ מִקְוָס צָעָלָה
כָּלְיוֹ לוֹ יְרָד מְחוֹבוֹ, יְתַעֲלָה הַסְּסָטָן מַחְלָה קְדִימָיָים עַלְיָה דָכָ, וְכָנְסָתָר מַחְתָּרָה מַחְכָּר עַל חָוָה
קְוָן הַלְּחָשָׁות כְּבִי דְּגָנוֹת הַקְּלָוָס יְקָדִישׁוֹ סְפָרִי הַנְּכָוָהָס לְכָרְקָן הַיְּמָה הַסְּסָטָן פְּקָד
חָעֵנִי חָגָנִי כְּטוּוֹהָה בְּהַמִּינָה וְנוֹר עַלְיָה הַשְׁמָךְ הַהְוָיָה נְסָס יְיִדָּה, לְהָיָה
הַלְּדָס זְפָל הַמִּדְלָנָה צְפָלְקָן יְעַטְזָי וְעַטְזָי עַלְיָה, וְכָנְסָתָר לְהַקְּרִיבָה עַלְיָה' חָמָס
וְתָכוֹן לְשָׁבָתָה הַגְּנָנָנָת, כָּיְנוֹ צְחָוָה הַכְּתָתָה וְהַחְנוֹדָה תּוֹכָלָנוֹ וְכָנְסָתָר
בְּהַ' עַמְּדָה כְּבָהָה וְהַעֲנִין נְסָפָקָה (גַּרְחָאָתִים יְתָ' כְּחָ'), וְעַגְנִין פְּנִיתָה
לְהַדָּה נְגַת וְלְחָזָה (גַּרְחָאָתִים יְתָ' כְּחָ'), וְעַגְנִין פְּנִיתָה
וְלְעַגְנִס כְּרָחָיָה לְהַס עַבְּכָה, וְלָהָה כְּנֵה בְּדָה וְנְכָלָה
(זָק הַרְחָגָלָה): וְכַיְדָרָה רְכִי תְּגַטְוִיק חָמָרָה יְהָדָה כְּלָהָת לְלָהָת
לְדִינָס צָלָח יְדָמָיו הַגְּנָנָן עד שָׁבָּהוּ וְיִכְּנוּ, וְכָזָה עֲנֵין נְכַבְּדָה לְהָדָה כְּלָהָת
וַיֹּאמֶר הָאָהָר עַם אֶחָד, כְּנָפָר וְכָנְגָד קְמָל קְוָדָס צְיָד וְנִכְפְּדוֹ וְהָדָה כְּלָהָת

וְשֶׁפֶה אַחַת לְכָלָם וּזְהַחֲלָם
לְעִשּׂוֹת וְעַתָּה לְאִיְבָּצָר מִמְּהָם
כָּל אֲשֶׁר יוֹמַן לְעִשּׂוֹת: הַבָּה
נְרָדָה וְגַבְלָה שֵׁם שְׁפָחָם אֲשֶׁר
לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׁפָתָה רַעֲחוֹ:
וּפְיוֹן

דיָ שְׁפָרָאָכָע דָּעָו אַנְדָּעָרָן נִיכָּט פְּעַרְשָׁטָעָהָע:

דָּעָר

רְשֵׁי

לְסֵם וְסֵפֶה לְחַתְּלָקָן הַנְּרָה וְהַסְּקָלָה לְעַשְׂתָּות:
הַחֲלָם כִּי תְּוָיָּס, עַזְתָּס לְסִתְחָל הַסְּ
לְעַשְׂתָּות: לְחַגְגָּה צְתִיָּה. יַגְגָּר לְעַזְנָן מִנְיָעָל
כְּתַרְנוּוֹת וְדוֹמָה לְוִיכְטוֹר רֹוח נְגִידִיס (תְּהִלִּיט
עַז): (ז) הַבָּה נְרָדָה. נְנִיתָ דִּיט כְּיַלְקָ
וּוּנְנִתְכִּינָה יְתִירָה: הַבָּה מַלְחָה כְּנַדְגָּד יְדָה
הַס חָמוּיו הַנְּהָה נְנַקָּה וְהַזָּה כְּמַדָּס מִידָּ
וְהַזָּה הַבָּה נְרָדָה: וְגַבְלָה, וְגַבְלָל טַזְמָה
כְּלָזָן רְנִיס וְהַטְּהָרָה יְתִירָה כְּהַאֲזָל נְדָס: (ח) יִשְׁמָעוּ
וּמְתָן

תְּרֻגּוֹם אָוְנְקָלוֹם

וְלִישָׁוֹן חָר לְכִילָהָזָן גְּדוּזָן דְּשְׁרִיאָגָן
לְמַעְכָּר וּבָגָעָן לֹא יִתְמִינָע מַנְהָזָן קָל
דְּחַשְׁיָכָן לְמַעְכָּר: (ט) הַבָּה נְתַגְלָה
וְגַבְלָל תְּפָנָן לְיִשְׁנָהָזָן דְּלָא יְשַׁטְּעָן
אַנְשָׁה לְיִשְׁנָן חַכְרָיהָ: וּבָדָר

בָּאוֹר

הַנְּסֵם לְחַד וְגַי, הַוְּה כָּלָל כְּתָנָנוֹ כְּנָר זְמָנוֹ כָּלָל וְחַקָּכָכָ פְּרָט זְמָחָלָה סְפָר דָּרָךְ
כָּלָל זְכָנָנוֹ הַשְּׁרָה וְהַיְדָה לְרָחָותָה וְחַקָּכָכָ פְּרָט הַסְּמִינָה כְּנִיחָוָה וְיִתְלָר יִפְרָדוּ וְקָנוּ הַוְּה דָּרָךְ
כְּיַקְרָחָנָה בְּרוֹת הַיְקָוָות: הַזָּעָם אֶחָד, זְעָם לְהַס דָּת לְחַתְּתָה כִּי בְּהַחֲתָנָה הַדְּתָה תַּתְּפָדֵךְ
הַקְּמָנָה וְהַצְּנָה וְגַסְמָה וְגַסְמָתָה כָּלָזָן וְעַזְבָּה תְּלָקָה יְדָי וְפָרָס וְוִידָר כָּלָזָן עַזָּו (חַסְטָל
ח' כ' ג'): (הַלְּחָב' ג): הַחֲלָם, יְקוּר יְוָגָנִין לְמַעְלָה מְרַכְּזָלִים עַמְּסָנָה כְּנִי הַמְּמָתָרָה, וְסָכָנָה
וּרְהָה כְּלָן צָל הַקְּנִין כְּדִירָה כְּנִי הַבָּשָׂת הַחַל אַלְחָק וְלָחָעַל הַפְּעָול כְּדִירָה כְּנִי הַפְּגָלָס
הַחַל אַוְתָּס כִּי הַמְּקוֹר לְהִיּוֹתוֹ כְּדָשָׂות סָס וְוָסָה לְחַמְשָׁי זִין סָס לְפָטָעָל יִתְחַגֵּר עַס
ב' מִיְּנִי הַכְּנִיס וְכָחָן הַוְּה כְּמִיקָּס הַסָּס וְכִיְּלוּזָה וְהַתְּחִלָּה אַלְמָה אַלְמָה, וְהַכ' ח' לְחַי'
לְלִיחָות קְוָהָה כִּי וְהַחַל, הַקְּרָתָה כְּרָתָה אַלְמָה אַלְמָה וְפָתָח
לְלִיחָות קְוָהָה כִּי וְהַחַל, הַקְּרָתָה אַלְמָה אַלְמָה כִּי וְהַקְּלָתִי תַּתְּ
לְלִיחָות קְוָהָה כִּי וְהַחַל, הַקְּרָתָה אַלְמָה אַלְמָה כִּי וְהַקְּלָתִי תַּתְּ
(דְּבָרִים כ' ל' ח'), זְרָחָה לְהִיּוֹת הַחֲלָתִי: לֹא יְבָאָר, עַנְיָנוּ לְחַיְמָנוּ, וְהַז' ח' תְּיִי',
וְהַרְחָיו הַלְּמָן גַּמְדָּזִיס וְנו', יְזִקְרָבָה לְזִקְרָבָה הַזָּה וְהַזָּה וְהַזָּה
וְיִקְרָבָן, כִּי וְהַזָּה כִּי וְהַזָּה לְלָהָס (נְלָאָזָת ג' ח'), כִּי עַתָּה לְזָה וְדַתְּלָה מְפָה נְלָאָזָת
(צְמָלָח' ח' ל'), וְהַזָּה וְהַזָּה, וְהַזָּה חָשָׁבָס יְחָזָנוּ זְיוֹכָנוּ לְעַשְׂתָּות כָּל חָמָס; וְזָפוֹ,
פ' חָצָט, וְשִׁנְעָן יְזָה וְחָמָנוּ לְזָה כָּס וְכָס עַנְיָאלָתִים וְעַנְיָאלָתִים חָזָד: (ט) אַפְּלָזָן זְדָנוֹ
כָּלָל וְסָכָנָן מִן לִתְמָן וְבָגָנָן הַקְּלָל וְהַקְּלָל לְכִיּוֹת וְגַבְלָה כְּדָגָן לְחָסָנוֹן לְעַזְבָּן כְּכָל
בָּזָקָל וְגַבְלָה, נְהָס (צְמָלָח' ח' ג' ל' ח'), וְכָה' טְסִיפָּת כְּהַאֲזָל לְרָזָק אָזָל וְתָכָן
טְסִיפָּת כְּהַאֲזָל וְתָכָן שְׁבָר אַגְּנָן כְּמַלְלָה לְגַנְקָה גַּמְתָּרָה הַלְּמָן אַהֲרֹן מְרַפְּכָתוֹ לְשִׁתְּוָה וְזָבָב מְתִינָת

תרגומים אשכנויים

נה יא

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲתֶם מִשֵּׁם עַל־
פָּנִים בְּלָדָה אָרֶץ וַיַּחֲזַקְלָוּ לְבָנָת
הַעִיר: עַל־בָּן קָרְבָּא שְׁמָה בְּבָלָל
כִּי־שָׁם בְּלָל יְהוָה שְׁבַת כְּלָל־
הָאָרֶץ וְכִי־שָׁם הַפִּיאַס יְהוָה עַל־
פָּנִים בְּלָדָה אָרֶץ: פ

אללה

עוֹוִינְגַּע צְעַרְשְׂטְּרִיעַט אַיזְּפִּינְגְּ דַּרְעַ נְאַנְצְּעַן דַּרְעַ:
דַּיְא שְׁפְּרָאַכְּבָּעַ דַּרְעַ נְאַנְצְּעַן
עַרְדָּע שְׁעַרְוַיְוַרְטָ: אַזְּנָר
סְּאַנְדָּא אַזְּיִינְגְּ דַּרְעַ
עוֹוִינְגַּע צְעַרְשְׂטְּרִיעַט אַיזְּפִּינְגְּ דַּרְעַ נְאַנְצְּעַן דַּרְעַ:

תרגומים אונקלוס

(ט) וְכֵד יְיַתְּחֹזֵן טַהֲרוֹן עַל אֲפִי
בְּלָאָרְעָא וְאַתְּטַבְּעָו טַלְטַבְּנִי קְרַתָּא:
(ט) עַל בָּנו קָרְבָּא שְׁבַתָּה בְּבָל אַרְתָּן
בְּבָל יְיַי לִישְׁנָן כָּל אַרְעָא וְטַבְּנָן
בְּהַרְיוֹנוֹן יְיַי עַל אֲפִי כָּל אַרְעָא:
אלון

בְּנִינְגִּיס וְבִתְּחַת מִירְבָּה כִּינְקִיס וְאַלְוָן כִּינְהָס כִּינְהָס חַצְתָּה
חַנְרִיס לְחַדִּיס. לְמַדְתָּאַנְלָוּה כְּמַחְלָקָת וְגַדְולָה תְּבָלָס:
בָּס

ראש

(ח) וַיֹּאמֶר יְהוָה זֶה יָמָס: כְּשָׁלָס כָּאָה יָמָס
צְלָאוֹרְוַיְוַן נְפָקֵן נְתָקִיס עַלְיִקְס: הַמְּלָאָה צְלָאוֹר
סְלִמְהָה מְנִילָת רְשָׁעָה תְּבָנְאָוָן (מְבָלִי יְיָד):

(ט) וְזָס רְמִינְס: לְמַד צָלָן לְהָס חַלְקָה
לְשָׁוּלָס לְכָחָל וְכִי לְיָי וְקָדָה צָלָהוּ הַמְּנֻכָּל חַלְקָה
צָלָהוּ הַפְּלָגָה; צָלָהוּ פְּטָטוּ יְיָד כְּנִיקָר
צָלָהוּ פְּטָטוּ וְכְנִיקָר לְהָלָס טָוָלָס כְּנִיקָר
אַלְוָן נְעַקְרָבוּ יְנָהָס אַלְעַזְדָּוָה כְּמַיְוָל
בְּנִינְגִּיס וְבִתְּחַת מִירְבָּה כִּינְקִיס וְאַלְוָן כִּינְהָס כִּינְהָס חַצְתָּה

באוד

שְׁפָתָס וְלָל נְדָה וְתְּחַכְּלָל סְסָפָטָס וְזְפָטָס וְגַבְּרָה כְּלָנְגָז הַלְּ, כְּמַלְס גַּסְבָּה אַלְ
(יְחוּקָלָן כְּגַזְבָּן), הַלְּמָלָאָה כְּמַלְלָה יְכָדָנָן עַל מְזָקָל וְגַבְּרָה. דִּיחָ
עַנְרִיס (נְעַנְיָן, ט' ג'), וְדַקְנָה וְגַסְבָּה (יְחוּקָמָן אַזְבָּן), טַמְפָטָס
וְגַסְבָּה, כְּבָב הַלְּדָק נְמַכְלָל (ז' קָטָן דָּבָר קָטָן עַב' וְקָטָן עַב''),
וְגַסְלָטִיס זְרָח בְּלָל, (שָׁד כְּתָב בְּמַכְלָל) (ד' קָטָן עַב''), צִים לְהָלָס זְרָח
לְחַר עַפְלוֹקָס טָן צְפָלָס וְגַפְלָה עַבָּל, וְחַב' יְכָי וְגַנְנָה עַבָּר יְגַנְנָן כְּקָלְוַיְוַוקָּה
לְעַתִּיד, וְחַב' יְמָן הַמְּעַלְּסָס כְּשָׁמְדִיס זָהָס כְּדִיחָוָתָס כְּמַעְלָס, וְבָב נְבָב עַל עַלְתָּ
שְׁפָתָס), מְלָק הַלְּחָבָב עַיְיָן לְצָעוֹנָה וְצָאוֹרָה יְגַנְנָן כְּקָלְוַיְוַוקָּה
בְּגַעְנָוָל קִיְּוִידָה וְבִכְתָּוב לְוָרָר נְסָפָק כְּסָבָב הַלְּבָב כְּסָבָב כְּלָמָה
נְסָתָר' לְמַחְקָכָה כְּוֹרְכָה כְּוֹקָנִי לְמַנְטָה הַטְּמָלָה לְמַהְרָה וְלְמַיְהָר לְיַקְדִּישָׁה
לְבָלָן כְּתָב סְהָאָה מְגַנְנָן הַמְּפָעָל וְסִיְּהָרָה מְגַנְנָן הַמְּנָל' (ד' ב' עַב''),
עַב' מְזָפָטָס גַּבְּרָה עַמְּיָן וְגַסְבָּה חַת הַלְּחָן ס' (ד' ח' עַב' ג' ג'), רַק סְאַקְלָה הַמְּלָה,
וְגַס הַלְּדָק נְמַכְלָל (ז' ס) מְכִינָה נְסָדָה וְלָתָה: לְא יְשָׁפָעָו, רַלְגָמִין יְכִינָו
לְחַיָּט וְלְפָגָן צְמִיעָה כִּי קָלָה עַל שְׁמִיעָת הַלְּבָב: שְׁפָה רַעֲהָו, דְּכִירָה רַעֲהָו וְלְפָמָעָה יְזָמָא
עַלְיִיכָּס מְלָתָן לְעַזָּן כְּשׁוֹחָב לְעַזָּן תְּמַחְמָן לְעַזָּן (דְּכִירָה בְּב' מְט'), וְכִדְבָּרִים לְפִי צִינְלָא
עַזָּן שְׁפָה וְלְעַזָּן יְקָרְבָּה שְׁפָה וְלְעַזָּן: (ח) וְיַהְרָלָה, מְגַנְנָן הַקָּלָן וְסִיְּהָרָה
חַת הַגְּרָן, וְבָלָן לְכִנּוֹת כְּעַל צְדִיקָה כְּבָר כְּטַבְּנָת הַשְׁעִיר וְקַפְתָּה הַמְּגָל כְּי
כְּנִתְבָּה לְעַד נְסָה בְּנֵי הַלְּדָס (הַלְּדָס עַב'): (ט) כְּבָל, כְּהַלְּמָי לְהַקְרָבָה כְּלָל רַק סְהָוִיכָה

ז'

אללה תולדות שם שם בון
מאות שנה ווילד את ארכשיד
שנים אחר המבול: יה ויחי
שם אחר יהוליד את ארכשיד
חטש

(ז) ריזוע איזט דיא גע
שלעטז איגלע דיעו שם,
שם וואר דהונערט יהארע
אלט, אללו ער ארכשיד
ציגטע, צויאא יהארע נאך
דרער ונדאלות: (יח) נאך
דרעם שם דיעו ארכשיד גע
צעיגט האטטע, ליעבעט ער
נאך
שינעך

רשוי

(ט) אלין תולדות שם שם טר מאה (ז) אס נן יהלט זנה. סטהויז ליט
שנין ואולד ית ארכשיד תרתין שניין
ברוד טופנא: (ט) זהוא שם בתר יהולד ית ארכשיד
חטש

תרנום אונקלום

(ט) אלין תולדות שם שם טר מאה (ז) אס נן יהלט זנה. סטהויז ליט
הרפכעל זנטיס לקר היינול על
ברוד טופנא: (ט) זהוא שם בתר יהולד ית ארכשיד
חטש

באור

ין ב' יילת בא ביל כיו בוגר (גראדית ל' י''), ופי' כי להס הכלובל אין האויש
ובבל פודזס ע"הן, אין חנן קון לב אין לב בער כלון סטל חחת
הנלי היוי, כיו שאחט נס נטקליס הפלים סרגל תחת גרי כמיין
לחם צעריס (טפטיס ה' ח'), יהליך לחם, כמ"ק הדר' ק' זס פמייזו, וכיכלול
(ז' קטן ד' ס' ע' זך ר' ע''), ונצהרים זרכ לחם, וכן מלט ועד יהליך
ועד כמ"ק הדר' ק' נאכלול (ד' קטן ד' ר' ע''): וזה כעןין דוד הפלגה מיקלחת
בן חנזי הכסט לבניי הסוד, דעת הדר' ע' צ'לה טמי הינגדל עם הי טפיט
איינטן געלת לא הצעיס, נס עם צהדו מהיכול כי נח וכינוי צאנגע להס האס עס הי,
ופלט הי סריס למאוינטס כי גנייס הי, וזה הכתוב גלה קפיט וסוף דעתס גנטט
שייד גודלה לעודס ולגנות יונדל גנות להוית זעס ולמהלה לדעת יעוס כעל להוליכת
חוליה כרושי סיינס נס יעוז צום חזקיהס כל' ימי המגדל, וזה צהו הכתוב וגנטט
לנו זס, ואלה כבוניס לר' געמתס צ'ל' יפרדו, והזס לא' יונן קן, וכעןין הכלובל
הלאוינט בתה יט' חומרייס סנאפק לנס לפאום זה היה זה, וכל חד קידס פזון, ח'ין
שי כהיליל לאדרס דעת זקסט זטונס, וכונן זנטינו אפס, ווילר זנטינו עמל
גממוד על כבל וקיטו מלכיס חזקיהס ונוייס רכיס גוות הדול הדר' ק' להזון הרטען
והזס כבוניס והוא טוב להס, כי פיתח מכוותת הטולח יתרעלת צ'ל' ישארו נמייס חחל
כי לא למתקו כר' יהת ק' להס כי אס לפנט וכון לימה וולחו יהת ק' להס (גראד' ח' י''),
זה גען ד' צהוות נבן. להנ' זכיה ענט האס זיטשטו גני ק' אדרס כבל ק' להס, ווילר
יתקננו נאקליס חדק, יי' געןין עט התנינט גראה ייפנטות הכתוב זפסש ווילר
בר' ס', ווילר ס', נאקליס זטונס ולגיטם ביעניאס, כח'א כתגטו זטונ' הסטיטס
גנולאש, וסריינ' ז' כתג' אס כדורי הפטנינס מכל' יוקס יהו הנטו זטונ' ק' זטונ' זטונ'
שי' חד מליה של חדת וונדל חדק יוספיק לכל' צמי השלט זט' צ'ל' ק' צפנ'ס צ'ל'
יספו וטל' זרדו זרע רצעי' יכרת, ווילר ק' ז' זטונ' ק' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ'
קונלייס גנטוישט ע' ס', וזה ד' צהוות קדרכ' נלי ספוק זקי' קווחיס לה' כה'ר זטונ'
ה' ז' יכל' יוקס סנג האס גי'טז' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ'
כדי זטונ' גני ק' אדרס ווילר לרוב זטונ' ק' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ'
חדך, ווילר זטונ'
זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ' זטונ'

חמש מאות שנה ווילד בנים
ובנות : ס י ארכש רוי חמש
ושלשים שנה ווילד את-שלוח
ויחי ארכש אחריו הוליד
את-שלוח שלש שנים וארבע
מאות שנה ווילד בנים
ובנות : ס י ושלוח כי שלשים
שנה ווילד את-עבר : י ויחי
שלוח אחריו הוליד את-עבר
שלש שנים וארבע מאור
שנה ווילד בנים ובנות : ס ט ויחי
עבר ארבע ושלשים שנה ווילד
את-פלג : י ויחי עבר אחריו
הוליד את-פלג שלשים שנה
וארבע מאות שנה ווילד בנים
ובנות : ס י ויחי פלג שלשים
שנה ווילד את-רעו : י ט ויחי פלג
אחרי

קינקי הונדרט יהרעה, אונד
ציגט נאך אנדרער ואהנע
אונ, טאלטער : (ט) ארכש
לעבטע פינט אונד דרייסיג
יהרעה, אונד ציגט שלח :
(ט) נאכדרעם ארכש דען
שלוח געציינט האטטע
לעבטע ער נאך פיר הונדרט
אונד דרייא יהרעה, אונד
ציגט נאך אנדרער ואהנע
אונד טאלטער : (ט) שלוח
לעבטע דרייסיג יהרעה אונד
ציגט עבר : (טו) נאכדרעם
שלוח דען, לעבטע ער נאך
האטטע, לעבטע ער נאך
פיר הונדרט אונד דרייא
יהרעה, אונד ציגט נאך
אנדרער ואהנע אונד טאלטער :
עבר לעבטע פיר
אונד דרייסיג יהרעה, אונד
ציגט פלג : (טז) נאכדרעם
עבר דען פלג געציינט
האטטע, לעבטע ער נאך
פיר הונדרט אונד דרייסיג
יהרעה, אונד ציגט ער נאך
אנגראעה זאהגע אונד טאלטער :
טעם : (טז) פלג לעבטע
דריסיג יהרעה, אונ, ציגט
רען : (טז) נאכדרעם פלג
דען

תרנום אונקלום

חמש מאה שנים וואולד קניון ובנו : (ט) ארכש רוי פלטין וחמש שנים
וואולד נת שלוח : (ט) ותיא ארכש בתיה רואולד נת שלוח ארבע טאה
וثلاث שנים וואולד בנו : (ט) ושלוח רוי פלטין שנים וואולד נת עבר :
(ט) ותיא שלוח בתיה רואולד נת עבר ארבע טאה וثلاث שנים וואולד קנו
נקנו : (ט) ותיא עבר פרתיז וארבע שנים וואולד נת פלג : (ט) ותיא עבר
בכר רואולד נת פלג ארבע טאה וثلاث שנים וואולד קנווקנו : (ט) ותיא
פלג קלתין שנים וואולד נת קשו : (ט) ותיא פלג
כתר

נה יא

אחרי הוליד אתרען רצען
 שנים ומאותים שנה ווילד בנים
 ובנות: ס ייחי רעו שתים
 ושלשים שנה ווילד אתרשרג:
 נ ויחי רעו אחרי הוליד אתח
 שרג שבע שנים ומאותים שנה
 ווילד בנים ובנות: ס ייחי
 שרג שלשים שנה ווילד אתח
 נהור: נ ייחי שרג אחרי הוליד
 אתח נהור מאהים שנה ווילד
 בנים ובנות: ס ייחי נהור
 תשע עשרים שנה ווילד אתח
 תרה: נ ייחי נהור אחרי הוליד
 אתח תרה תשע עשרה שנה
 ומאת

ער נאר דונדרט אונד נינצעהן יודיע,

תרגומ אופקלום

בר אויליד ית רשי מאנן ותשע שנים אוילד בנן ובן: (ט) ותיא רעה
 תלתון ותרתון שנים ואולד ית שרג: (ט) ותיא רעה בתר אויליד ית שרג
 מאנן ושבע שנים ואילד בנן ובן: (ט) ותיא שרג תלתון שנים ואולד
 ית נהור: (ט) ותיא שרג בתר אויליד ית נהור מאנן שנים ואולד בנן
 ובן: (ט) ותיא נהור עסרי ותשע שנים ואולד ית קרה: (ט) ותיא נהור
 ואילד

באור

כגלה, כלזר וכרטנו נפיכון וכנה טב מלך (פס 1'א), ע' חכו כוות כתוב נספה
 זה, לשעל נב כי חלס על דרכי הפס יתעללה, סלני מוותקים נלחמים ומוחים
 נסדים גדולים: (יט) ומאותים, קרלי מאהים כיו שפטים שנותים, (ס) חל
 ב' האמכל' פעה פעה זום מה נחניך החלז'ן וכן מאות נסיכות קרלי מאות נפלם שנות
 גלן יסתה נערת החלז'ן (הגד'ק נעלן) ז' קטע ד' רמג' א' :

תרגם אשכנו

נֵחַ יָא

וְמִאֶתֶּן שְׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
וּבָנֹות: ס י' וַיַּחֲרֹתֶה שְׁבעִים
שָׁנָה זֹלֶד אַתְּאַבְרָם אֶת
נְחֹרֶז אֶתְהָרָן: יְוָאֵלָה תּוֹלֶדֶת
תְּרֵחָה תְּרֵחָה הַוְּלִיד אַתְּאַבְרָם
אַתְּנְחֹרֶז אַתְּהָרָן וְהָרָן הַוְּלִיד
אַתְּקִזּוֹת: יְמִינָה תְּרֵחָן עַל
פָּנֵי תְּרֵחָה אֲבִיו בָּאָרֶץ מַוְלָדָתוֹ
בָּאוֹר בְּשָׂדִים: מְפֻטֵּר

אונדר צייגטע נאך אנדערע
זאָהָגָע אַנְדָּר טַאַכְטָעָר:
(כו) חָרָח לְעַכְתָּע וַיַּכְעַנְצִיג
יַהְאָרָע אַנְדָּר הָרָן: (כו) פָּאַלְגָּעָנָה
דָּעָו אַיּוֹת דֵּיאָ גַּעַשְׁלַעַטָּו
פָּאַלְגָּעָנָה דָּעָו חָרָח,
צִיְגַּטְעָ אַבְרָם, נְחֹרֶז אַנְדָּר
הָרָן, הָרָן צִיְגַּטְעָ לָוט:
(כט) הָרָן שְׁטָאָרָב פָּאַר דָּעָם
אַנְגַּעַוְיכָט וַיַּגְעַנוּ פָּאַטְעָר
חָרָח, אַיִם לְאַנְדָּר וַיַּגְעַר
גַּעַכְוָהָרָט, גַּעַהְמָלִיךְ צָו
אוֹר בְּשָׂדִים: אַבְרָם

תרגם אונקלוס

וְאַוְלִיד בָּנִין וּבָנָן: (בב) וְתֵיהָא תְּרֵחָה
שְׁבָעֵין שְׁנִין וְאַוְלִיד יְתֵא אַבְרָם יְתֵא
נְחֹרֶז וְיֵת הָרָן: (בג) וְאַלְזִין תְּלִילָת
פָּרָח פָּרָח אַוְלִיד יְתֵא אַבְרָם יְתֵא נְחֹרֶז
יְתֵא הָרָן וְתֵהָרָן אַוְלִיד יְתֵא לָוט:
(בג) וְיֵת הָרָן עַל אֲפִי תְּרֵחָה אֲבּוֹתָי
בָּאָרֶץ אַיְלָהָתָה בָּאָרֶץ רַכְסָדָא:
וּנְסִיב

ראשי

(כח) עַל פְּנֵי תְּרֵחָה לְגַנְיוֹ . בְּפִי לְגַנְיוֹ:
וְמַדְרָא לְגַדְךָ מַוְוִירָס עַל יְדֵי לְכִי מִתְּקַפֵּל
תְּרֵחָה עַל חַבְרָס כָּנוּ בְּפִי כָּמְרוֹד עַל צְכַתְּתָה
לְתֵת פְּלָמִיו וְהַעֲלִיכָו לְכַכְּבָן כְּלָא וְהָרָן יְסַבֵּב
וְהַוְּמָר כָּלְבוֹ הַסְּמָר כָּוֹתָק לְגַיְוָצָל וְהַסְּמָר
כְּמִילָה נְמָחָק לְגַיְוָצָל וְכַפְּנִיכָל חַבְרָס לְמַעַן
לְלְהָרָן יְסַבֵּל יְיָ תְּמָה לְהַמְּלָאָס הָרָן מַפְּלָא
חַבְרָס לְגַיְוָצָל כְּכַכְּבָן כְּלָא וְפְּרָלָחָה
לְלוֹל כְּפָדִים . וְמַחְמָס פִּירָה אַולָּה , לְקָעָה .
וְקָנָן כְּלָוִיס כְּבָדוֹה (בב' כב') וְקָנָן מִלּוּתָה
פְּמַעֲנוֹי (בב' ב''). כָּלְחוֹד וְקָעָה עַמִּיק
קָרְיוֹ לְוֹל : יְסַכָּה

בָּאוֹר

(כח) עַל פְּנֵי תְּרֵחָה, בְּפִי תְּרֵחָה צִוְתָה וְלְבִינוֹתָה כָּטוֹעַן עַל פְּנֵי לְגַדְךָ לְגַנְילָס (כְּיַדְכָּי
ב' ל'): בָּאָרֶץ מַוְלָדוֹ בָּאוֹר כְּשָׂרִוִּס, פִּידְעָו בְּקָעָה יוֹעִקְמָה כְּלָוִיס כְּבָדוֹה
(בב' כ' ל' ט''), מַוְלוּתָה נְפָשָׁוִי (בב' י' א' ק'), קָנָן פִּי' רְכָי' נְסָס וְלְחַמְּמָנָן
אַחֲלִיךְ כְּלָזָן כְּדָנְרִיס נְכָחָי' עַפְסִיפָּל קוֹלְוִוְמָכִיס נְסָס לְסִיפָּרָה כְּחַוּוֹת כְּמַה זְהָבָנִים
כְּרַתְבָּס וְלְגַעֲוָהָה הַכְּנָטוֹכִים וְלְפִי לְרַלְעָהָתָה צִוְתָה יְסַכְּשָׁה לְדַכְרָוָה לְקָנָן לְעַתִּיק
לְזָכוֹר סָה חָלָל, וְזָעֲמָן זָקְנָלְדוּתָו בָּזָה כְּהָלָתָה וְלְבִינוֹתָה לְמַוְתָּי, הַכְּרָהָס לְבִיטָה לְתֵת
כְּוֹלָד נְלָחָן כְּזָדִים כְּיַחְצָטוֹת בְּנֵי סָס הַיּוֹתָה וְלְבִינוֹתָה לְמַוְתָּי (וְהַלְּפִי
דְּעַתָּו, הַכָּל לְדַעַת הַחֲלִיאָס מְלָאָתָה נְכִי סָס נְחַלְקָה פְּרִירָה, וְלְדַעַתָּס כְּלָלְרָק נְמַרְדָּה לְכָדוֹז
(זְקוֹח מְבָנֵי סָס) גַּפְלָד אַלְקָחוּ זָקָה זָקָה כְּלָס יְפָלָג בְּכָבִין כְּמַנְדָּל וְהַסְּקָה' הַוּתָס סָס כְּלָוָעָד
פְּרִירָה, לְעַבְלָה הַמְּעוֹרָה זָל יְסָס כְּלָדוֹס, כְּהָלָר נְכִי יְקָטָן הַמְּטָסָה בְּלָחָן לְרִיחָבָי' סָס לְעַבְלָה
פְּשָׂרָהָי' זָל יְסָס כְּלָדוֹס, הָלָק נְיָרָה זָנָעָר זָקָה מְלָאָתָה נְכִי סָס וְלְבָעָלָי' כְּרוֹב
גְּבוֹרָתָה כְּמַהְלָר הָלָק' גָּס לְהָזָר וְגָנְכָה זָס עָרִים, הָלָק זָקָה יְלָרָתָה נְכִי זָס, נְסָס
בְּצָדִים לְדַעַתָּי כִּי' גָּנְכִי עָס וְגָנְלָתָה עָס' כְּזָד קָנָן גְּקוֹל פְּסִי פְּנָרָהָס, כִּי' זָס פְּסִי' וְיָרָה

תרנום אשכנו

נה יא

כט ווַיָּקֹחַ אֶבְרָם וַיַּחֲזֹר לְהַמִּשְׁנִים
שֵׁם אֲשֶׁר־אֶבְרָם־ שְׂרִי וְשֵׁם
אֲשֶׁת־נָחוֹר מִלְּפָה בְּתַ-הָרָן
אֲבִירִימָלְפָה וְאֲבִי יִסְכָּה: וַיַּקְרֹב
שְׂרִי עֲקָרָה אֵין לְהַוָּלֶד: וְאַ וַיָּקֹחַ
תְּרָחַ אֶת־אֶבְרָם בֶּן־וְאַחֲד־לוֹט
בְּנוֹ הָרָן בְּנֵבָנוֹ וְאַתְּ שְׂרִי בְּלָחוֹ
אֲשֶׁת אֶבְרָם בֶּן־וְיִצְאֹ אֶתְּם
מִאוֹר בְּשָׂדִים לְלַכְתָּ אֶרְצָה
כְּנֻעַן

(כט) אֶבְרָם אֹונֵד נָחוֹר הַיָּא־
רְאַסְעַטְעָן : אֶבְרָם־ זְהָרוֹא
הַיָּעוֹ שְׂרִי, אֹונֵד נָחוֹר־ זְהָרוֹא
הַיָּעוֹ סְלָבָה , טְאַלְטָעָר דָּעָר
הָרָן , דָּעָר אַיִן פְּאַטָּעָר דָּעָר
מְלָכָה אֹונֵד דָּעָר יִסְכָּה וְאַרְ
(ל) שְׂרִי וְאַרְ אֹונֵד רְוַטְּכָאָר,
אֹונֵד הַאַטְטָעָ קִיּוֹן קִינְד :
(לט) חָרָח נָשָׁם וַיְגַעַן וְאַחֲן
אֶבְרָם אֹונֵד לָוט דָּעָר וְאַחֲן
הָרָן־, דָּעָר וַיָּזְעַל
וְאַרְ, אֹונֵד וַיְגַעַן שְׁנוּר שְׂרִי,
דִּיאָ זְהָרוֹא זְיַגְעַן וְאַחֲן
אֶבְרָם , אֹונֵד גַּגְגָעַן נָאָר
אֹנְדָעָרָעָ מִיט אַיְדָגָעָן פָּאָן
אוֹר כְּשָׂדִים וּוֹעֲגָן , אַיִן רָאָן
לְאַנְדָּר כְּנֻעַן

תרנום אונקלום

ריש'

(כט) יִסְכָּה . וְאַלְקָה עַל סְסָסְכָּה כְּרוֹחָ
כְּקוֹלָם וְסְכָלָם סְוִיכָן בְּיוֹסִיהָ , וְעוֹד יִסְכָּה
לְעַזְןָ נְסִיכָות מְשָׁעָלָה לְעַזְןָ פְּרָלָה :
שְׁוּם אַפְתָּה אֶבְרָם שְׂרִי וְשְׁוּם אַתְּתָּ
וְיִתְּמָרָה נָחוֹר מִלְּפָה בְּתַהָּרָן אֶבְרָהָא
דְּטָלָפָה וְאֶבְגָּהָא דְּיִסְכָּה : (ט) וְחוֹתָ שְׂרִי עֲקָרָה לִיתָה וְלָד : (טט) גְּרָבִי
תְּרָחַ יִתְּ אֶבְרָם בְּרִיהָ וַיְתַלְתֵּל כְּרָבָן כְּרִיהָ וְיִתְּשְׁרִי פְּלָמָה אַתְּתָה אֶבְרָם
בְּרִיהָ וְיִנְפְּקֵי עַמְּהָזָן מְאָרָא רְכָבָדָי לְמַזְזָל לְאַרְעָא . דְּכְנֻעַן

באור

בְּרָחוֹ לְהָס כְּלָס יִסְס וְפִי נְחָלִי' כְּכָדוֹ כְּ ("טט", כ"ד ט"ז), עַל דְּעַתִּיכְדְּכְרִוִּיס כִּיסְתְּהָהָרִי
הַגְּנוּהָיָס צְעַד שְׁמִיס לְוֹרֶת , וְזִיְּלָעַן מְצֻוֹתָה לְהַדִּיעָה תְּחִדְשָׁת עַהָר מִוְתְּקִים כְּלָאָר חָזָה
בְּלִי' קִיס סְס הָאָמִי יְסָלָא (טט) , וְכַגְּנָן זְוִידִישׁ כְּכָל הַשְּׁלָמָה הַסְּמָמָה וְסְפָלָה כְּנַעַשהָה לְהָס
לְכָנָוד הַסְּס וְכָנָן מְלֹהָת פְּשָׁעָי (טט ו' ט' מ'), הַקּוֹל צְעַד צְעַס לְהָזָוָה וְסְמוּוּתוֹ הַגְּדוֹלָה כְּשָׁ
סְקוּרָה לְהָזָוָה זְרָף וְלְהָיִתִי כְּמִדְרָך קְוִיִּי לְהָזָוָה (טט כ' ה'), עַל כָּן נְחָרִי' כְּכָדוֹ כְּ ("טט כ' ג'
ט"ז) , כִּמֶּה יְכָכְלָה לְהָזָוָה לְיִכְּלָה כְּלָי' כְּהָנָה לְהָזָוָה נְחָלִיָּן כְּנֻן הַעֲפָזָה זְהָלְלִיָּן
בְּכָתִי כְּנָסִיּוֹת נְכָל הַקּוֹס לְהָפִילוֹ בְּלִי' הַסִּים לְכָנָוד הַסְּס הַהָרִי זְהָקָן מְלָאָן לְהָזָוָה . עַכְּבָעָ
הַדְּרִיבָעָן : (כט) וַיָּקֹחַ אֶבְרָם וַיַּחֲזֹר , כְּבָר וְכָלָתִי נְקָז יְזָפָט הַלְּמָזָן בְּהַקְדִּי' הַפְּעָלָל לְנָסָעָ
וְיִקְרֹא חָלָס וְנִקְרֹא אָלָס חָמָס' יְזָקָת הַטְּעַמִּים הַמְּעַמְּעָן זְחָקָת וְיִקְרֹב שְׁזָכָת עַמְּמָה וְלְחָרָת
עַיְהָ וְכָלָא כְּתָבָה וְיִקְרֹב חָלָס וְלָמָעָ לְהָמָעָת הַמְּמָסָר , וְיִקְרֹב חָרָס וְנִקְרֹא כָּשָׁ
וְנִחְוֹר כְּיַדְלָגָה כְּמָקוֹס וְאַולָּח כְּעַזְכָּתָנִי כְּכָקְדִּים : וְכָן וַיְכָל מַחְאָה זְהָהָרָן (טשׁוֹת
ג') : (ל) אָז לְהָזָוָה וְלָד , כְּיָזָז מְחוֹרָת כְּיָזָז זְכָוָה זְכָוָה זְכָוָה זְכָוָה זְכָוָה
וְכָן מְחַזְתָּו שְׁקָרָה וְלָמָעָ לְדָמָה (זְוַקְטִיס ו' ט' ב'), דְּלָמָת : (לא) זְזָא וְצָא אַחֲתָס סְאוֹר
כְּאָרִים , גְּעַבְלָר כְּיַלְגָּס שְׁכָל מְלָכִי וְהַלְכִיס גְּעַנְתָּו וְעַבְנָוָו יְלָטָה לְהָיָר הַכְּתָת
רְגָלָו

אֵשׁ
שֶׁם
הַבָּנָה
תְּעִיר
קָרְבָּן
לְוֹטָם
לִתְרוֹן
צָה
גִּשְׁיָן
אֲתָת
בְּגָהָה
אַדְבָּר
אַבְרָהָם

סָהָרָה
חַמְרָה
לְהָסָר
לְכָשָׁר
סְכָרָה
לִיְקָן
שְׁכָעָן
לְפָסָר
חַרְחָת
חַבְרָה
שְׁוֹתָה
בְּנָה
סָאוֹר
צְכָתָה

נה לְךָ לְךָ יְאִיב

בְּנָעַן וַיַּבְאֹו עֲדִידָהָרָן וַיִּשְׁבוּ
שָׁם: נְדָב וַיַּהְיוּ יְמִינְדָּרָה חַמְישׁ
שָׁנִים וּמֵאַתִּים שָׁנָה וַיִּמְתַּחַת תְּרָחָ
בְּחָרָן: פ סְדָר לְךָ לְךָ
יְבָחָד וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־אַבְרָהָם
לְךָ

תרנגול אשכנזי פט

בָּנָעו צָרוּיוּנוּ, אַלְוּ וַיַּאֲכַבֵּר
בֵּין חָרָן קָאָמָנוּ, בְּעֻזְעַצְטָעָן
וַיַּקְרַבְוּ לְבָנָנוּ יַאֲהָרָעָן: (נְגָ) אַלְוּ דִיאָ
לְעַבְעַנוּ יַאֲהָרָעָן חָרָחָן וּוְאָרָעָן,
צָוְיוּאָה הַוְּנָדָרָת אָונְדָר פִּינָּאָ
יַאֲהָרָעָן, דָא שְׁטָאָרָב הָרָחָן
צְוָחָרָן:

יְבָחָד (ה) רַעַעַוְיָנָעָה האַטְטָע
אַבְעָה צְוָאָרָם
גַּעַשְׁפָּרָאָכָעָן, צִידָעָן

רש"י

(לא) וַיָּמָלֵוּ תְּרָחָ וְאַכְלָס עַסְלָט וּמְרִי :
(לב) וַיִּמְתַּחַת תְּרָחָ נְחָרָן . לְאַחֲרֵי צִינָאָ אַכְלָס
מִיחָקָן וְכֵל לְחָרָן כְּנָעָן כִּי סְסִוְתָּר מַמְּ
צָנָה אַהֲרָן כְּתָבָה וְאַכְלָס כֵּן קָחָט וְזָנָבָיס
צָנָה בְּמַחְטוּ מִיחָקָן וְתְרָחָ כֵּן עָ 'צָנָה קִיָּה
כְּבָנָלָד אַכְלָס כִּי קְיָמָה לְתְרָחָ כְּבָנָלָ
חַנְלָס מִיחָקָן וְעַלְיָן כְּבָנָלָו יַעֲנָתוּ סְכָה , וּלְמָה קָדְמָיָס כְּכָתָב מַיִתְחָטוּ כֵּל תְּרָחָ לִיפְיָחָתָ
כֵּל חַנְלָס צָלָמָה יְחִדָּה מְפָרָסָל כֵּל יוֹמָחוּי לְאַל קָס חַנְלָס אַתָּה כְּנָעָן צָנָה זָקָן וְהַלְּקָדָ
לְוַיְמִיקָּרָלוּ כְּכָתָב יְהָתָ, וְעַד צָהָלָזָעָס הַלְּקָדָס אַתָּה וְהַזְּדִיקָס הַלְּקָדָס בְּמַיִתְחָן
קָרְיוֹס חַיִּס צָנָהָלָ וְוַיְמִיקָּו כֵּן יַהְיָה דָעָן (צָמָלָן ג' כ' ג'): נְקָרָן . הַטְּזָן כְּפָסָה
לְיַיְלָה לְקָדָס חָרָן הַלְּקָדָס :
יְבָחָד (א) לְךָ לְךָ לְהַנְּחָתָק וְלְטוּנָתָק וְסָס הַשְׁעָן גָּדוֹלָה . וְכֵלְעָן לְבָנִים וְעַד
צְהָוִיָּן טַעַנְעָן :

תרנגול אונקלוס

בְּנָעַן וְאַתָּה עַד תְּרָחָ וַיִּתְבּוּ מְפָנוֹ :
(גָּ) וְהַזְּוּמָן וְזָמָן תְּרָחָ מַאֲתָן וְחַטְמָשׁ
שָׁנִין וְשְׁנִיתָתָת תְּרָחָ בְּחָרָן :

יְבָחָד (ה) וְאַטָּר וְיַיְלָאָר אַיְזָל

חַנְלָס מִיחָקָן וְעַלְיָן כְּבָנָלָו יַעֲנָתוּ סְכָה , וּלְמָה קָדְמָיָס כְּכָתָב מַיִתְחָטוּ כֵּל תְּרָחָ לִפְיָחָתָ
כֵּל חַנְלָס צָלָמָה יְחִדָּה מְפָרָסָל כֵּל יוֹמָחוּי לְאַל קָס חַנְלָס אַתָּה כְּנָעָן עָ 'צָנָה זָקָן וְהַלְּקָדָ
לְוַיְמִיקָּרָלוּ כְּכָתָב יְהָתָ, וְעַד צָהָלָזָעָס הַלְּקָדָס אַתָּה וְהַזְּדִיקָס הַלְּקָדָס בְּמַיִתְחָן
קָרְיוֹס חַיִּס צָנָהָלָ וְוַיְמִיקָּו כֵּן יַהְיָה דָעָן (צָמָלָן ג' כ' ג'): נְקָרָן . הַטְּזָן כְּפָסָה
לְיַיְלָה לְקָדָס עַבְלָה וְחוֹזָן תְּרָחָ צָלָמָה עַד יְקָדָס עַד :

בָּאוֹר

וַיָּמָלֵוּ תְּרָחָ וַיִּקְרַבְוּ בָּנָעַן וְצָבָ� בָּנָעַן חַלְבָּן חַלְבָּן כֵּי נָס
לְחַיִּים סְכָלָדָלָה מִיחָקָן הַגָּנוּתָה הַגָּנוּתָה : (הַלְּמִינָן) : (לב) וַיִּמְתַּחַת תְּרָחָ בְּחָרָן , כֵּן
בְּחָמָת לְאַל יִתְהָרָחָ כְּמוֹן הַכּוֹל כִּי כְּנָעָת צָהָיָס חַנְלָס כֵּן עָ 'צָנָה לְמָרָדָק
קָיָמָה צָנָה וְזָמָן שָׁוֹעַ זָבָיס צָלָמָה לְחִילָיָן כֵּן וְכָתָב כְּרָהָן עַזְלָן וְעוֹזָרָה
בְּתָהָה וְגָס דְּלָמָת חַוְלָל יְלָעָן, הַלְּמִינָן פִּי עַל סִי פְּסָעוּ חַוְלָל וְאַנְיָתָה מְתָחָקָן דְּכָרְהָס
אוֹהָן וְיָמָגָן כֵּל כְּכָתָב לְכָבָד קִיְיָה וְהַלְּיָהָן כֵּן וְוַיִּתְחַטְּהָן וְהַקְּרָבָה
בְּכָל שְׁדָוָתָה כֵּן כָּבָנוּ כְּכָתָבָה וְהָנָס כֵּן טְמָנוּ צָלָמָה עַד שְׁדָטָה צָיָה וְסָס נָטָ
כֵּל יְיָיָה חַנְלָס עַבְלָה וְחוֹזָן תְּרָחָ צָלָמָה עַד יְקָדָס צָלָמָה עַד :

יְבָחָד (א) לְךָ, כֵּן כִּי מְפָטָט סְלָמָן וְקָנָס חַלְבָּן הַלְּקָדָס (צָה ג' י' י'),
חַנְכָה לְיִי חַלְבָּן מְגָדָלָה (וַיְיָיָה ה' ה'), קָשׁ וְעַבְנָה לְכָס חַלְבָּן וְדָד (דְּגָרִיס ג'
'ג'), וְהַזְּבָס כְּכָה . (הַלְּמִינָן) גַּד דְּעַת צָה גַּפְעָן לְחַמְתָּק וְלְטוּנָתָק וְסָס הַשְׁעָן
לְגַיְעָן וּבְלָעָן חַיְיָה זָהָה לְבָנָה (לְבָנָה), וְלְפָעָן הַמְּתָרָגָס הַחַדְכָּמִי כְּרָהָה צָלָמָה כְּלָמָתָה,
כֵּי נָס הַלְּבָנָה יְקִיָּה לְפָעָמָה הַכְּבָנָה, נְמִיקָּס צָלָמָה וְלְרָחָה טָמָלָיָה
בְּיַחְזָבָה צָלָמָה הַלְּמָדָן, וְחַלְבָּן אָס מְדִקְדָּק בְּיוֹתָב צָלָמָה
בְּגַסְתָּרוּ עַנְנָן כְּמָרָק וְסְכָטָה לְיִי צָלָמָה סְכָנָה, צָוְילָה כֵּן חַמְטָה וְלְנוּטָה, סְעִיר עַל
יְהָיָה כְּכָה, מְוַיְעָץ הַלְּקָדָס מְיֻמָּנוּ, וְלֹא כְּמַהְוָרָה הַגָּנָס חַלְבָּן הַלְּקָדָס לְיִי סָס
עַנְנָן סְכוּלָמָה כְּלָמָתָה, כֵּי הַלְּעָה עַלְעָה דְּזִוְתָה, כָּלָא כְּרָחָה הַגָּנָס יְפִינָה עַת הַגָּנָס
וְכוֹזָר וְהַלְּקָדָס לְלָלָלָה הַלְּקָדָס, לְרָדָת סָס לְהַלְּבָלִיס טָמָלָה שָׂמָן זָרָבָה וְחַטָּבָה

(א) יְבָחָד ג' 22 פְּנִיאוּ